भूमिपालसहस्राणां भूमिः पास्यति शोणितं। कैलासमन्दराभ्यान्तु तथा हिमवतो गिरेः।
सहस्रशो महा शब्दःखचराणि पतन्ति च। महाभूता भूमिकम्पे चत्वारः सागराः पृथक्। १०५
वेलामुद्वर्त्तयन्तीव क्षोभयन्तो वसुन्धरां। वृक्षान् प्रमथ्य वान्त्युग्रा वाताः शर्करकर्षिताः।
अभग्नाः सुमहावातैरशनीभिः समाहताः। वृक्षाः पतन्ति चैत्याश्च ग्रामेषु नगरेषु च।
नीललोहितपीतश्च भवत्यग्निर्हुतो द्विजैः। वामार्चिर्दुष्टगन्धश्च मुञ्चन् वै दारुणं स्वनं।
स्पर्शा गन्धा रसाश्चैव विपरीता महीपते। धूमं ध्वजाः प्रमुञ्चन्ति कम्पमाना मुहुर्मुहुः।
मुञ्चन्त्यङ्गारवर्षञ्च भेर्य्यश्च पटहास्तथा। शिखराणां समृद्धानामुपरिष्टात् समन्ततः। ११०
वायसाश्च रुवन्त्युग्रं वामं मण्डलमाश्रिताः। पक्वापक्वेति सुभृशं वावाश्यन्ते वयांसि च।
निलीयन्ते ध्वजाग्रेषु क्षयाय पृथिवीक्षितां। ध्यायन्तः प्रकिरन्तश्च व्याला वेपथुसंयुताः।
दीनास्तुरङ्गमाः सर्व्वे वारणाः सलिलाश्रयाः। एतच्छ्रुत्वा भवानत्र प्राप्तकालं व्यवस्यतां।
यथा लोकः समुच्छेदं नायं गच्छेत भारत।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पितुर्वचो निशम्यैतं धृतराष्ट्रोऽब्रवीदिदं। दिष्टमेतत् पुरा मन्ये भविष्यति नरक्षयः। ११५
राजानः क्षत्रधर्म्मेण यद्यवध्यन्त संयुगे। वीरलोकं समासाद्य सुखं प्राप्स्यन्ति केवलं।
इह कीर्त्तिं परे लोके दीर्घकालं महासुखं। प्राप्स्यन्ति पुरुषव्याघ्राः प्राणांस्त्यक्त्वा महाहवे।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं मुनिस्तथेत्युक्त्वा कवीन्द्रो राजसत्तम। धृतराष्ट्रेण पुत्रेण ध्यानमन्वगमत् परं।
स मुहूर्त्तं तथा ध्यात्वा पुनरेवाब्रवीत् वचः। अनंशयं पार्थिवेन्द्र कालः संक्षयते जगत्।
सृजते च पुनर्लोकान् नेह विद्यति शाश्वतं। ज्ञातीनाञ्च कुरूणाञ्च सम्बन्धिसुहृदान्तथा। १२०
धर्म्यं देशय पन्थानं समर्थो ह्यसि वारणे। चुरं ज्ञातिबधं प्राज्ञमाकुरुष्व ममाप्रियं।
कालोऽयं पुत्ररूपेण तव जातो विशांपते। न बधो पूज्यते वेदे हितं नैव कथञ्चन।
हन्यात् स एनं यो हन्यात् कुलधर्म्मं स्वकां तनुं। काले नोत्पथगन्तासि शक्ये सति यथापदि।
कुलस्यास्य विनाशाय तथैव च महीक्षितां। अनर्थो राज्यरूपेण तव जातो विशाम्पते।
लुप्तधर्म्मा परेणासि धर्म्मं दर्शय वै सुतान्। तेन राज्येन दुर्द्धर्ष येन प्राप्तोऽसि किल्बिषं। १२५
यशो धर्म्मञ्च कीर्त्तिञ्च पालय स्वर्गमाप्स्यसि। लभन्तां पाण्डवा राज्यं शर्म गच्छन्तु कौरवाः।
एवं ब्रुवति विप्रेन्द्रे धृतराष्ट्रोऽम्बिकासुतः। आक्षिप्य वाक्यं वाक्यज्ञो वाक्यञ्चैवाब्रवीत् पुनः।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ यथा भवान् वेत्ति तथैव वेत्ता भावाभावौ विदितौ मे यथार्थौ। स्वार्थे हि सं मुह्यति तात लोको मा
ञ्चापि लोकात्मकमेव विद्धि।
प्रसादये त्वामतुलप्रभावं त्वं नो गतिर्दर्शयिता च धीरः। न चापि ते मद्वशगा महर्षेऽनुग्रहं कर्त्तुमर्हा हि मे मतिः।
त्वं हि धर्म्मप्रवृत्तिश्च यशः कीर्त्तिश्च भारती। कुरूणां पाण्डवानाञ्च मान्यश्चापि पितामहः। १३०
॥ व्यास उवाच ॥ वैचित्रवीर्य्य नृपते यत्ते मनसि वर्त्तते। अभिधत्स्व यथाकामं छेत्ताऽस्मि तव संशयं।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ यानि लिङ्गानि सङ्ग्रामे भवन्ति विजयिष्यतां। तानि सर्व्वाणि भगवन् श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः।